

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XIII. Explicantur sententiæ Catholicorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

conferant, penitus explodendum est. & similia habet in Antidoto Concilij Tridentini, sess. 7. can. 2. Dissentit tamē à Luthero Calvinus in duobus. PRIMO, quod existimat Sacramēta nouæ legis vberiore gratiam dare, quàm vetera, quia nouorum clarius excitant fidem, & proinde maior fides magis iustificat. *Neque tamen negamus*, inquit in Antidoto, loco citato, *quod vberior sub Christi regno percipiatur gratia*. Lutherus autē omnino æquat Sacramēta illa nostris. SECUNDO, Lutherus (vt ostendimus) non omnes cæremōnias Iudaicas sed tantum eas, quæ habent annexas promissiones, vult esse Sacramēta, & nostris æqualia. At Calvinus omnes cæremōnias habet pro Sacramētis, quæ darent gratiam, sed non ita copiosam, vt nostra. Nam libro 4. Instit. cap. 14. & purificationes Iudæorum numerat inter Sacramēta: & pro eisdem prolixius docet. Et licet vterque erret, minus ablutus Calvinus docet, quàm Lutherus.

Kemnitius in Examine Concilij partim Lutherum, partim Calvinum sequitur. Nam pag. 60. & 70. admittit Lutheri distinctionem de duplici genere signorum veterum: pag. 74. admittit cum Caluino vberiore gratiam dari in Sacramētis nouis, quàm in veteribus: cum vtroque autē conuenit in dampnanda Ecclesiæ doctrina. Atque hæc de sententiâ hæreticorum.

CAPVT XIII.

Explicantur sententiæ Catholicorum.

QVANTVM ad SECVNDVM, Catholici omnes conueniunt, Sacramēta veteris legis, quæ promissa sunt Mosaica dicuntur, non contulisse gratiam ex opere operato. Idem enim docent omnes Theologi in 4. dist. 1. & idem definiuit Concilium Florentinum in instruct. Armenorum; & Concilium Tridentinum, quamuis breuius, & obscurius, quia non erat necesse, cum iam res esset definita, sess. 7. can. 2.

Est autem hic NOTANDVM, ista Concilia non definiuisse se (vt calumniatur & mentitur Kemnitius in 2. parte Examinis, pag. 58. & 59.) veteres Patres non habuisse gratiam Dei ex merito Christi, aut eam habuisse sine vlllo organo, seu medio applicato.

applicante Christi merita. Concilia enim nihil horum dicunt, sed tantum asserunt, hoc esse discrimen inter Sacramenta legis veteris, & nouæ, quod nostra conferunt gratiam, illa solùm eam significabant. Non est autem consequens, veteres Patres non habuisse gratiam, aut habuisse sine organo applicante Christi merita. Nam etiam si nō habuerunt eam per Sacramenta, tamen habuerunt per fidem, vt etiam nunc adulti per fidem, & contritionem veram iustificantur, antequam re ipsa ad Sacramentum accedant.

Etiā autem Catholici in hoc principio conueniant inter se, & discrepent ab hæreticis huius temporis: tamē sunt etiam apud eos duæ quæstiones, de quibus breuiter dicam, quæ sint opiniones, cum id sit necessarium, partim ad controuersiam propositam explicandam, partim ad refellendas hæreticorum calumnias.

VNA igitur quæstio est de Sacramentis veteribus, Circumcisione excepta, an saltē iustificarent ex opere operantis. Duæ sunt autem opiniones. PRIMA Magisteria 4. dist. 1. qui id negat: ait enim, sacramenta illa non iustificasse, etiam si in fide & charitate susceperentur, quia data erant, vt essent oneri, non vt iustificarent. SECUNDA est communis Theologorum, iustificasse omnia illa Sacramenta ex opere operantis, id est, ex fide & deuotione suscipientis: & hæc sententia est verissima. Nam est generaliter vera sententia Apostoli Rom. 2. *Factores legis iustificabuntur.* Quanquam ista iustificatio non est propriè Sacramentalis, sed est communis omnibus bonis operibus, quæ in charitate fiunt; nec est iustificatio prima, sed secunda. Quod autem Kemnitijs in 2. part. Examinis, pag. 58. vociferatur, hanc sententiam directè, & quasi aduersa fronte pugnare cum Paulo, qui Rom. 4. ex professo docet, Abrahamum non esse iustificatum ex operibus, ex mera imperitia nascitur. Nam Paulus loquitur de operibus, quæ fiunt ex solis viribus liberi arbitrij, quibus operibus & nos facemur, neminem iustificari. Theologi autem cum dicunt, sacramenta vetera iustificasse ex opere operantis; loquuntur de opere quod oritur ex gratia Dei. Vocant enim opus operantis fidem, charitatem, obedientiam, quæ sunt omnia Dei dona, cum sine speciali Dei auxilio nō habeantur: de qualibus operibus Pau-

lus

lus Rom. 2. *Factores legi iustificabuntur.* Et Iacobus cap. 1. *Abraham nonne ex operibus iustificatus est.*

ALTERA quæstio est de Circumcisione, quæ non est proprie Sacramentum Mosaicum, sed legis naturæ: unde Ioan. *Circumcisio non est ex Mose, sed ex Patribus.* Porro de Circumcisione duæ sunt opiniones. PRIMA opinio est Alexand. par. 4. quæst. 7. memb. 7. art. 4. Bonaventuræ, Scoti, & Gabrielis, in 4. dist. 1. admittunt, Circumcisionem ex opere operato contulisse iustificationem. Pugnans autem cum hac sententia multa argumenta. PRIMO Scripturæ, quæ cum dicunt Sacramenta vetera fuisse egea elementa, non excludunt Circumcisionem, immò de illa maximè loquuntur, ut postea videbimus. SECUNDO Concilia, Florentinum & Tridentinum, quæ solis Sacramentis nostris tribuunt vim iustificandi. Neque valet, quod quidam dicunt, Concilia ista cum negant, Sacramenta veteris legis iustificasse, loqui tantùm de Sacramentis Mosaicis, id est, à Mose promulgatis, non autem de Circumcisione, quæ erat Sacramentum legis naturæ datum Abraham, non Mosis: hoc, inquam, non valet. Nam Concilia intendunt explicare excellentiam Sacramentum nouæ legis; quæ quidem excellentia non minus obscuratur, si Sacramenta legis naturæ sint nostris æqualia, quàm si id tribuatur Sacramentis legis scriptæ. Præterea cum Deus in lege gradatim procederit, & legem imperfectiorem dederit in statu naturæ, quàm in statu legis scriptæ; & in hoc statu imperfectiorem, quàm in statu Euangelij: idem sine dubio fecit in Sacramentis, proinde si Sacramenta Mosaica non iustificabant, multò minus Sacramenta legis naturæ.

Hic tamen est hoc ANNOTANDVM, hanc sententiã primam non fauere hæreticis huius temporis, licet aliquod Sacramentum antiquum cum nostris æquauerit. Nam hæretici cum paria faciunt Sacramenta vetera nostris, non vetera extollunt, sed nostra deprimunt, ac deiiciunt, hæc autem prima sententia non deiicit nostra, sed extollit antiqua.

SECUNDA sententia est sancti Thomæ 2. par. quæst. 70. art. 4. & discipulorum S. Thomæ, Capreoli, Soti, Ledesmi, & aliorum, in 4. dist. 1. vel 2. qui docent, Circumcisionem vi sua non iustificasse, sed iustificasse tamen, quatenus fidei protestatio erat, & fidem applicabat. Itaque volunt ij auctores, iustifica-

ros fuisse veteres ex merito passionis Christi, vt nos iustificamur, sed hoc meritum nobis applicari per Sacramenta, Hebrais autem per solam fidem; quæ tamen fides requirebat vt conditionem, sine qua non operabatur, Sacramentum Circumcisionis. Hæc sententia sine dubio probabilior est: sed quia non est nobis propositum, nisi fidem aduersus hæreticos propugnat, his omisissis, ad tertium caput transeamus.

CAPVT XIV.

Probat, nullum Sacramentum legis naturæ, aut scriptæ, iustificasse ex opere operato.

NUNC probanda est veritas. Probabimus autem, nullum Sacramentum legis naturæ, aut scriptæ iustificasse ex opere operato, siue eo modo, quo iustificant Sacramenta nouæ legis, contra omnes hæreticos huius temporis, & aliquo modo etiam contra eos, qui Circumcisioni tribuunt iustificationem ex opere operato.

AC PRIMVM quidem argumentum sumitur ex diuinis literis: nam & Prophetæ, & Apostoli miro consensu docent, Sacramenta vetera non iustificasse, cum de nostris contrarium asserant.

PRIMVS locus ex Prophetis, Psal. 39. *Sacrificium et oblationem noluit, aures autem perfecisti mihi. Holocaustum et pro peccato non postulasti.* Vbi Scriptura non negat Deum velle sacrificia, cum ipse ea fieri iusserit, sed negat ea velle ad expiandum peccatum. SECUNDVS locus Psal. 50. *Si voluisses, sacrificium (nimirum ad peccatum expiandum) dedissem, utique holocaustum non delectaberis. Sacrificium Deo spiritus contribulatus, etc.* Vbi Scriptura opponit sacrificium contritioni; & de vno negat, quod de altero affirmat, quod non faceret, si vtrumque concurreret ad iustificationem, neque enim rectè diceretur nunc, Deus non vult Baptismum, sed contritionem. TERTIVS locus Isai. 1. *Quò mihi multitudo victimarum vestrarum? qui quaesuit hæc de manibus vestris?* QUARTVS locus Hier. 11. *Nunquid carnes sanctæ auferent à te malitias tuas, in quibus gloriata es?* Vbi de sacrificio pro peccato loquitur. Et cerè de